herpy

SKINKER

Spiny Skink

Tribolonotus novaeguineae

Tribolonotus novaeguineae er en lille, sky skink fra lavlandsregnskoven på Ny Guinea med rækker af spidse, bagudbøjede skæl ned ad ryggen. Den lever skjult i fugtigt skovaffald, er mest aktiv i skumringen og lægger kun ét æg ad gangen. Der findes kun lidt viden om pasningen af netop denne art, og den egner sig bedst som udstillingsdyr.

Familie: Scincidae Tidligere navn: *Zonurus novaeguineae* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**16-20 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende og gravende**
Biotop	**Regnskov og vådområde**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Hotspot	**27-28 °C**
Temperatur, nat	**22-24 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**1 æg**
Kuld pr. år	**1-6**
Inkubation	**65-85 dage** ved 23-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Bilag D**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står i bilag D i EU's forordning om handel med vilde dyr (338/97), som er en overvågningsliste. Den er ikke opført i CITES, så der kræves ingen CITES-papirer, men dyr, der indføres fra lande uden for EU, skal anmeldes ved indførslen. CITES-myndighed i Danmark er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Ingen skinker står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015).

Om arten

Tribolonotus novaeguineae er en kompakt, kraftigt bygget skink med kort hoved, stærke ben og fire rækker af kølede, spidst tilløbende skæl ned ad ryggen, der giver den et pansret, næsten drageagtigt udseende. Farven er mørkebrun, og undersiden er gullig til cremefarvet. Siderne har små kølede skæl, og foran øjet sidder kun en lille lys orange til gul plet. Den nære slægtning *Tribolonotus gracilis* har i stedet knopper på siderne og en bred, rødorange halvring om øjet, og det er det sikreste kendetegn mellem de to arter, som ofte forveksles i handlen.

Arten blev beskrevet af Hermann Schlegel i 1834 og er slægtens typeart. Kroppen er omkring 8-10 cm lang fra snude til kloak, og halen er omtrent lige så lang, så den samlede længde er omkring 16-20 cm. Slægten har to usædvanlige træk blandt skinker: kirtler på bugen og porer på håndflader og fodsåler, og evnen til at give lyd fra sig. Flere forfattere har ment, at *T.*

gracilis og *T. novaeguineae* er én art, men nyere slægtskabsundersøgelser behandler dem som to arter med forskellig økologi, og det gør denne vejledning også.

Dyret er sky og ligger skjult det meste af døgnet, så det er et dyr til at se på og ikke til håndtering.

Udbredelse og levested

Tribolonotus novaeguineae lever på Ny Guinea, både i den indonesiske del (provinserne Papua og Vestpapua) og i Papua Ny Guinea. Fundene spreder sig over det meste af øen: fra Fuglehovedhalvøen ved Manokwari og sydvestkysten ved Triton Bugt og Timika over egnen omkring Jayapura og Vanimo til Torricelli-bjergene, Wewak, Madang og Lae. De fleste fund er fra lavlandet og lave bakker. Typelokaliteten er det gamle fort Merkusoord ved Triton Bugt på øens sydvestkyst.

> **Oprindelig udbredelse:** Indonesien og Papua Ny Guinea.

LEVESTED

Slægten lever i varm, fugtig regnskov, hvor dyrene holder til under nedfaldne grene, blade og andet skovaffald, ofte nær vand. De graver sig ind under affaldet og har rede mellem det og jorden. Underlaget er altid fugtigt, og dyrene jager små orme, larver og insekter i skumringen. De soler sig ikke, men varmer sig i hulen eller under solvarmt dødt træ. Slægten findes også i kokosplantager, hvor dyrene bor i bunker af kokosskaller.

Klimaet i lavlandet på Ny Guinea er varmt og fugtigt hele året, med dagtemperaturer omkring 27 °C, nætter omkring 23 °C og en luftfugtighed over 70 %.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Tribolonotus novaeguineae*. Arten lever i samme slags regnskovsbund som *Tribolonotus gracilis* fra det nordlige Ny Guinea, har samme størrelse og stort set samme krav, og tallene i vejledningen er lånt fra den.

Et enkelt voksent dyr skal have et terrarie på mindst 60 × 45 × 45 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Et par skal have mindst 0,3 m² bund, fx 90 × 45 cm. Et terrarie med frontåbning er mere roligt end et, der åbnes fra oven.

Bunden skal holde på fugten og efterligne regnskovens jord, fx omkring 60 % muldjord og 40 % kokosfibre, 5-10 cm dyb og dybere, hvis der plantes direkte i den. Læg et tykt lag nedfaldne blade ovenpå, og giv kork, barkstykker og kokosskaller som skjul, så dyret selv kan vælge. Terrariet skal ventileres så meget, at det tørrer lidt mellem sprøjtningerne, men ikke så meget, at fugtigheden falder.

Når dyret er udvokset, skal det helst bo alene. Dyr af samme køn er aggressive over for hinanden, især hannerne. Et par kan holdes sammen i et rummeligt terrarie med mange skjul. Fjern afføring dagligt, og skift hele bunden hver 3.-4. måned.

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal være 24-27 °C, og et varmt skjul med 27-28 °C holder dyret i gang, selv om det ikke soler sig. Om natten er 22-24 °C passende.

Brug en lille varmelampe i keramisk fatning over skjulet, styret af en termostat. Er rummet koldt om natten, bruges et keramisk varmelegeme uden lys. Mål temperaturen inde i selve skjulet med en føler.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 70-90 %, højest om natten, og bunden skal altid være fugtig. Sprøjt terrariet morgen og aften med rent vand (omvendt osmose eller destilleret), og hæv fugtigheden til 85-90 %, hvis dyrene skal yngle. Dyret tørrer let ud, så en flad vandskål, gravet delvist ned i bunden, skal altid stå fremme. Dyret drikker og sidder i skålen og kan holde vejret længe under vand, hvis det bliver forskrækket. Skift vandet hver dag.

Matte øjne og en slap krop er tegn på udtørring.

LYS OG UVB

Arten er aktiv i skumringen og skal ikke have en kraftig solplads, men 12 timers dagslys i døgnet holder døgnrytmen. Svag UVB er den bedste løsning: et T5-rør til skovarter, der lever i skygge (Ferguson-zone 1), med et UV-indeks på 1-2 på det højeste sted under lampen. Dyret kan klare sig uden UVB, hvis foderet drysses med kalk og D3-vitamin, men UVB giver et mere naturligt stofskifte. Røret skiftes hver 12. måned, og der skal være masser af skygge og skjul.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Tribolonotus novaeguineae er insektæder. Grundfoderet er fårekyllinger, kakerlakker, regnorme, melorme og silkeorme, og voksmøllarver og superorme gives i mindre mængder. En levende regnorm lagt ved skjulet får som regel dyret frem. Byttet må højst være halvt så bredt som dyrets hoved, og til unger højst så bredt som afstanden mellem øjnene.

Unge dyr fodres hver dag og voksne hver anden dag. Giv så meget, dyret kan æde på omkring fem minutter. Pudr foderet med kalk ved hver fodring og med kalk og D3-vitamin ved hver anden. Foderdyrene skal være fodret godt i 1-3 døgn, før de gives videre.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Tribolonotus novaeguineae er et dyr til at se på og ikke til håndtering. Når den bliver grebet, kan den give lyd fra sig, spille død, prøve at flygte eller smide halen, og det stresser den. Giv et nyt dyr mindst to uger i fred, og vænn det derefter til at tage insekter fra en pincet med bløde spidser. Dyret ses mest ved daggry, i skumringen og ved fodring.

Den bruger det meste af dagen i sit skjul. Et par deler ofte skjul og forsvarer reden højlydt, især når der ligger et æg. Arten kan holdes i et fugtigt udstillingsterrarie sammen med små frøer og øgler med de samme krav, men æg og unger er udsatte i fælles terrarier, og det kræver et stort terrarie med mange skjul.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alderen ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten; hos *T. gracilis* er den 3-4 år. Hannen er ofte større og kraftigere end hunnen, men størrelsen er ikke et sikkert tegn. Hos slægten har hannen et rektangulært felt af fire til seks forstørrede bugskæl ved navlen og grå til gråblå, hævede porer under tredje og fjerde tå på bagfoden. Undersiden kan ses ved at sætte dyret i et lille, tomt akvarium og fotografere det gennem glasbunden.

PARRING

Avl er sparsomt beskrevet for arten. Slægten yngler i regntiden, og i terrariet sættes yngletiden i gang med hyppigere sprøjtning og højere luftfugtighed. Vælg et sundt, voksent par, og giv dem tid til at falde til i et terrarie med mindst 0,3 m² bund og flere skjul, så de selv kan vælge. Passer dyrene sammen, deler de ofte ét skjul.

Hold luftfugtigheden omkring 70 % uden for yngletiden, og hæv den til 85-90 % ved at sprøjte flere gange om dagen, når yngletiden nærmer sig. Temperaturen skal holde sig mellem 23 og 27 °C. Fodr hver anden dag med fårekyllinger og regnorme som grundlag.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten lægger æg. Kuldstørrelse og antal kuld er ikke dokumenteret for arten; hos *T. gracilis* lægger hunnen kun ét læderagtigt, ovalt æg ad gangen, omkring 2 cm langt, med 5-6 ugers mellemrum og op til seks æg i en ynglesæson. Ægget graves ned lige under overfladen inde i skjulet.

Lav en fordybning på flere centimeter i bunden lige under det skjul, parret har valgt, og fyld den med en løst pakket, let fugtig blanding af tørvemos og muldjord. Dæk med korkbark. Dyrene forsvarer reden aggressivt.

INKUBATION

Æggene klækker bedst i en rugemaskine. Tag ægget forsigtigt ud af reden, og læg det halvt nedgravet i fugtig tørvemos i en let ventileret beholder uden at vende det. Mosset skal være så fugtigt, at der ikke drypper vand ud, når en håndfuld klemmes hårdt. Så længe ægget er fast og fyldigt, tilsættes der ikke mere vand. Bliver det nødvendigt, så vand mosset, aldrig ægget.

Rugetiden er ikke dokumenteret for arten; hos *T. gracilis* klækker ægget efter 65-85 dage ved 23-27 °C. Et indsunket æg er som regel udtørret eller dødt, og et æg, der sveder, er ved at dø eller allerede dødt. Lidt indsynkning og fugt på skallen lige før klækningen er dog normalt.

OPDRÆT AF UNGER

Størrelsen ved klækningen er ikke dokumenteret for arten; hos *T. gracilis* er ungerne 6-8 cm lange og vejer 3-5 g, og inden for få timer søger de føde og skjul. Ungerne kan opdrættes i en plastkasse eller et lille terrarie med fugtigt køkkenrulle eller mos, en kokosskal som skjul og en lav vandskål. Fodr dem hver dag med små fårekyllinger og andre levende byttedyr, og drys foderet med kalk og D3-vitamin ved hver anden fodring.

Et par og deres unger kan leve sammen, men tag ungerne fra, når der ikke er plads nok, og senest før de bliver kønsmodne.

Sundhed og typiske fejl

Der vides kun lidt om sygdomme og parasitter hos slægten, og vildfangne dyr, der ser raske ud, kan dø pludseligt, også efter flere år i fangenskab. De typiske problemer og forebyggelsen er:

- Parasitter hos nyindkøbte, vildfangne dyr. Hold nye dyr i karantæne enkeltvis i en lille, enkelt indrettet kasse med fugtigt køkkenrulle, en lav vandskål og en kokosskal, og få en dyrlæge til at undersøge en afføringsprøve for orm og encellede parasitter hurtigst muligt.
- Udtørring. Matte øjne og slap krop er tegn på sygdom eller for lidt fugt.
- Knoglesvind ved for lidt kalk og D3-vitamin. Drys foderet med kalk og vitaminer, og brug gerne svag UVB.
- Tabt hale ved forskrækkelse eller håndtering.

Et sundt dyr er årvågent, har klare, blanke øjne og ingen sår, parasitter eller misdannelser. Det kan stå helt stille, men skal reagere, når det bliver rørt. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke æder eller ligger sløvt hen.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.